

בעהש"ת

לחזות בנועם

עניינים המתבארים במאמר

מהיכן לקח לבן הכח לשקר

יעקב התגבר על לבן ע"י האמת

הסטי"א אין לה כח להתגבר רק עד גבול מסוים

השי"ת רמז ליעקב את הגלות הזה האחרון

גליון יד • פרשת ויצא • תשפ"ד

ז"ל על-ידי חבורת נועם ה' החסידי ברסלב ירושלים עיה"ק

ניעוצות אור מתוך המאמר

וְהָאֵל כָּלֵל גָּדוֹל וְעֵצָה נִפְלְאָה בְּעֹבְרַת ה' לְכֹל אָדָם שְׁבַע עוֹלָם
מִגְדוֹל וְעַד קָטָן בְּאִיזָה מִדְרָגָה שֶׁהוּא, בְּפֶרֶט בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ,
שֶׁהַתְּנַבֵּר הַשֶּׁקֶר וּבִלְבָל אֶת הָעוֹלָם מְאֹד מְאֹד כִּמְעַט בְּלִי שְׁעוֹר.
וְעַקֵּר הָעֵצָה נֶגְדַּ הַשֶּׁקֶר הוּא הָאֱמֶת, הַיְנוּ שְׁלֵא יִמְעָה הָאָדָם
אֶת עֵצְמוֹ, וּבְכָל דְּבַר שֶׁהוּא מְסַפֵּק בּוֹ וְאִינּוּ יוֹדַע הָאֱמֶת, יַחְשֵׁב
בְּלִבּוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה רַק הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, וַיִּבְקֹשׁ מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
שְׂזִיבְתוֹ לְנִקְדַּת הָאֱמֶת, וְאַחֲרֵי־כֵן יִמְכַר כָּל תְּנוּעוֹתָיו לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ אֵיךְ שְׂזִי לִכְהוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כֵּן הוּא הָאֱמֶת

מאמרים ופנינים על פרשת השבוע ומועדי השנה
לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו
מתוך מעינות דברי קדשו של
הרה"ק מוהר"ר **נתן מברסלב** זצוק"ל
בספה"ק ליקוטי הלכות

לכל הערה הארה תנוכה או הצעה נא לפנות ל:

lb1877300@gmail.com

וכן ניתן להקדיש הגליון להצלחה ולישועה בכתיבת הנ"ל
להדשמה לקבלת הגליון השבועי יש לשלוח בקשה לכתיבת הנ"ל

מאמר אמרי נועם

אפילו כשאתה מסונך בתוך השקרים של היצה"ר אם תתגבר לחפש את האמת תתגבר עליו

בגלות האחרון מתגבר השקר כמעט בלי גבול - השקר בלי גבול הוא בחי' לבן - הקב"ה הבטיח ליעקב אבינו שלא יעזוב אותנו בגלות האחרון - יעקב הוא בחינת התורה והאמת - על ידי התורה יכול למצוא האמת - אם כוונתו לעצם האמת, בוודאי השי"ת יעזרהו להינצל מכל שקר - כשמכוון בכל דבר על השורש לעבוד את השי"ת וזוכר כי השי"ת ברא הכל מתבטל עי"ז השקר

וְהַחֲלֵף אֶת מִשְׁפַּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מְנִים וְלֹא נָתַנוּ אֱלֹקִים לְהַרְעַע עַמִּדִי
(בראשית לא, מא).

האמת הוא רק אחד

על פי מה שכתב בליקוטי מוהר"ן (סי' נא) וז"ל אמת הוא אחד, למשל, על כלי כסף כשאומרים עליו שהוא כלי כסף, הוא האמת אבל כשאומרים עליו שהוא כלי זהב, הוא שקר. נמצא שהאמת הוא אחד, כי אי אפשר לומר אמת רק שהוא כלי כסף לא יותר. אבל השקר הוא הרבה, כי אפשר לומר שהוא כלי זהב, וכלי נחשת ושאר שמות. עכ"ל הק'.

לשקר אין מספר כי אפשר לשנות האמת האחת לכל צד

ובליקוטי הלכות (הל' סימני בהמה וחיה טהורה הל' ד') מבאר כי כבר מבאר בדברי רבנו ז"ל (בסימן נא), שהאמת הוא אחד והשקר הוא הרבה, ומחמת זה השקר אין בו מספר ומנין כלל, כי השקר הוא בבחינת (ישעיה ה, יד): "ופערה פיה לבלי חק", כי אין גבול ומספר להשקר, כמו במשל הנ"ל, שאמת אי אפשר לומר כ"אם אחד שהוא כסף, אבל שקר אפשר לומר שהוא זהב, או נחשת, או עץ, או אבן וכו' ושאר שמות בלי מספר. וכן למשל, כשיש לפנינו חפצים או מעות במספר עשרה כשאומרים האמת יש להם מנין ומספר, דהינו שהם במספר עשרה, שזהו האמת, אבל תכף כשרוצה לשקר, אין להם שום מספר ומנין וגבול כלל, כי שקר יכולין לומר שהם חמשה, או ששה, או עשרים, או שלשים וכו' עד בלתי גבול וקץ.

נמצא, שאין שעור וקצבה ומנין וגבול להשקר. ועל-כן השקר אין נכנס תחת המספר והמנין כלל - אבל הוא כרוך תמיד אחר המספר והמנין, כי קדם שנשתלשל הדבר מלמעלה, מבחינת למעלה מהמספר, לזה העולם שהוא בבחינת מספר, אז אין שליטה כלל להשקר, כי אין אחיזה רק במקום שיש רבוי, כי באחד אין לו אחיזה (כמבאר בהתורה 'אמר רבי עקיבא הנ"ל).

השי"ת ברחמיו הכניס בעולם נקודת אמת כדי שהשקר לא יהיה בלי מספר וגבול

אבל באמת אף-על-פי שהשקר מצד עצמו אין לו גבול ומספר, כי שקר אפשר לומר עד בלתי גבול וקץ ומנין, אף-על-פי-כן לא נתן השם-יתברך שליטה להשקר שיתפשט עד בלתי גבול וקץ, כי אז היה

מתבטל העולם, חס ושלום, שקיומו רק על-ידי אמת. על-כן השם-יתברך ברחמיו "קץ שם לחשך ולכל תכלית הוא חוקר" (איוב כח, א). כי השם-יתברך ברא את העולם באמת, שהוא חותם שמים וארץ, פידוע - אבל בשביל הבחירה נתן אחיזה להשקר שהוא הרע והטמאה, אבל אף-על-פי שהשקר מצד עצמו הוא בלי גבול ומספר, אף-על-פי-כן השם-יתברך שיסד עולמו באמת, הכניס נקדת האמת בתוך כל העולם, עד שאין שום שליטה להשקר, כִּי-אם כשמתלבש את עצמו באיזה אמת, ובהכרח שיהיה גם בהשקר מערב איזה אמת, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (סוטה לה): 'כל שקר שאין בו אמת בתחלתו - אינו מתקיים' וכו'.

וכמו שרואין בחוש, שאי אפשר להשקין לשנות את הידוע לומר על עץ שהוא זהב, שאז לא יועיל בשקרו כלל, כי הכל ידעו שהוא שקר. ומי שרוצה לקיים שקרו להטעות חברו צריך לחשב תחבולות איך לרמות אותו, על-ידי איזה אמת שילביש בו שקרו, שאז ידאק יהיה אפשר להטעות הבריות, כגון שלוקח בדיל ומחפה אותו בכסף ומטעה ואומר שהוא כסף. נמצא, שיש בזה מעט אמת, כי באמת יש בו מעט כסף. וכן כיוצא בזה. נמצא מאחר שאין להשקר קיום כִּי-אם על-ידי מעט אמת, על-כן יש גם להשקר גבול ומספר, כי אף-על-פי שמצד עצמו הוא בלי גבול, כי שקר אפשר לומר על בדיל שהוא זהב, או אבן טוב, או כסף ושאר שמות בלי גבול, אבל אף-על-פי-כן אין קיום לאלו השקרים ונחשבו כאין וכאפס, מאחר שהכל ידעו שהוא שקר. ואי אפשר לו להשקר להתקיים כִּי-אם כשמיסמיה אותו לאיזה אמת. נמצא, שיש לו גבול וקצבה, כי אי אפשר לומר שקרים בלי גבול כרצונו, כטבע השקר, כי לא יתקומו דבריו כלל. על-כן הוא מכרח למעט ולהגביל שקרו באופן שיהיה סמוך לאיזה אמת כדי שיוכל להתקיים להטעות בו הבריות. ועל-כן בודאי יש לו גבול ומנין בהכרח.

שער החמישים של הטומאה הוא שקר גמור בלי גבול
ומהפך הטוב לגמרי

אבל יש בחינת שער החמשים של הטמאה, שהוא כנגד שער החמשים של הקדשה, שזה השער כולל כל הסטרא אחרא והקלפות וכל השקרים והרמאות וההטעאות שבועולם, שמעצם רבוי השקרים והרמאות שיש שם הוא כמעט בלי גבול ומנין, כי אף על פי שגם הוא בהכרח להתלבש עצמו באיזה אמת, אבל הוא יונק כל כך מהקדשה והאמת עד שיכול, חס ושלום, לבלבל ולהסתיר ולהעלים כל מיני אמת שבועולם, ולהפך ברמאותו וערמתו הגדולה והעמקה בלי שעור, להפך מאמת לשקר ומשקר לאמת, לשום רע לטוב וטוב לרע, כמו שכתוב (ישעיה ה, ט): "הוי האמרים לרע טוב ולטוב רע שמים חשך לאור ואור לחשך" וכו'.

בגלות האחרון מתגבר החושך והשקר הזה

וכשזאת הסטרא אחרא והשקר מתגבר, חס ושלום, אז נאמר (תהלים ט, א): "טבעתי בין מצולה ואין מעמד" וכו'. שזהו בחינת תקף מרירות הגלות האחרון המר והארך הזה, שנאמר עליו (איכה א, ט): "ותרד פלאים" וכו'. ונסתר ונעלם הקץ הפלאות, כמו שכתוב (דניאל יב, ו): "עד מתי קץ הפלאות". ועקר אריכת הגלות הוא מה שהתגבר השקר מאד מאד כמעט בלי גבול, חס ושלום - שהוא עקר הרע והטמאה. כי הסטרא אחרא, שהוא השקר, התפשט עכשיו, בעוונותינו הרבים, לארך ולרחב, וכל מה שמגלים איזה אמת בעולם להתקרב על ידו להשם יתברך, הוא מתנפל בתחבולותיו תקף לבלבלו ולהסתירו ולהפכו אל ההפך ממש, שזהו בחינת תקף המחלקת שיש עכשיו בעולם בין הצדיקים והכשירים.

התורה הקדושה היא שער החמישים דקדושה ועל ידה אפשר להינצל מהשקר

אבל השם יתברך גדול מאד ולתבונתו אין מספר, ונתן לנו את התורה הקדושה ברחמיו, שהיא בחינת שער החמשים של הקדושה, שזה השער כולל כל מ"ט שערים והוא שרשם והוא למעלה מהמספר, כי כל שבעת ימי הבנין, שהם כלל המספר נמשכין ויונקין ממנו - אבל הוא בעצמו בבחינת למעלה מהמספר, כי הוא כלול באין-סוף, ועל ידו עולה המספר ונכלל למעלה מהמספר, רק בערך שהמ"ט שערים שהם שבע פעמים שבע כלל המספר יונקים ממנו, על-כן בערךם אנו מכרחים לכנות אותו בשם מספר. ואנו קוראים אותו בשם "שער החמשים". שהוא לשון מספר. אבל הוא בעצמו למעלה מהמספר ושם כל ההמתקות של כל הדינים שהקלפות והסטרא-אחרא יונקים מהם, כי עקר אחיזתם מבחינת דינים, כידוע.

ע"י האמת שבתורה יכולים לראות את האמת אפילו מתוך השקר עצמו

כי שער החמשים של הקדושה כולל כל שרש התורה שפלוה מתרי"ג עטין דאורייתא. שהיא עקר האמת בחינת (מלאכי ב, 1): "תורת אמת". ומשם נמשכין עצות עמקות בלי גבול להכניע ולשבר ולבטל כל השקרים והרמאות של כל השקרים שבעולם, אפלו הנמשכין משער החמשים של הקלפה, אשר השקר והרמאות שלהם כמעט בלי גבול, אבל זה האמת של בחינת שער החמשים של הקדושה עומד כנגדם לעולם, בבחינת (תהלים קיז, 5): "ואמת ה' לעולם", שהאמת של השם יתברך עומד כנגדם לעולם, ולא די שאין יכול לקלקל ולבלבל האמת אף על-פי שמתגברים ומתפשטים

בלי שעור, כי האמת עד לעצמו, אף גם על ידי עצם התפשטותם ורמאותם ושקריותם הרבים, על ידי זה דיקא יתגלה האמת לאמתו, כי הם מרבים בשקריות ורמאות והטעאות כל-כה, עד שמי שרוצה רק להביט בעין האמת לאמתו בקל יכול לראות ולהבחין את האמת. וזה הדבר אי אפשר לבאר בכתיב ולא בעל-פה, כי אם לכל חד לפום מה דמשער בלביה, אם ירצה בלי להטעות את עצמו יכול להבחין את האמת על ידי התגברות השקר דיקא, כי שקריותם הם בלי שעור, עד שרוב שקריותם נתגלו לרוב העולם שהוא שקר וכזב, רק שאחר-כך אומרים שקר אחר ורמאות ובלבול אחר.

והמשפיל יכול להבין דבר מתוך דבר, כמו שאין ממש בזה השקר שכבר נתגלה, בן אין ממש באלו השקרים שמטעה אותו עדיו, וכן יש בזה עוד כמה וכמה בחינות אשר על ידי התגברות השקרים והבלבולים וההטעאות, דיקא על ידי זה יכולין להתקרב להאמת, כי האמת נפר מתוך רבוי השקר כמו האור מן החשך. אף כל זה אי אפשר לבאר, רק החפץ באמת לאמתו יבין מדעתו האמת.

**על ידי האמונה במשה רבינו אין השקר יכול להפוך
האמת**

כי עצת ה' לעולם תעמד ואתה מרום לעולם ה', וכמו שכתוב (תהלים צג, ד): "מקולות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום ה'". וכמו שפירש רש"י שם. כי השם יתברך כבר הקדים רפואה למכה ונתן לנו את התורה ביום החמישים. והמשיך אז עלינו קדשה משרש התורה שהוא בחינת שער החמישים, ששם יש עצות עמקות ונפלאות עד בלתי גבול, שאי אפשר לקלקלם ולהסתירם בשום אופן. ובכח קדשה זאת הבטיח לנו להאמין במשה רבנו לעולם, כמו שכתוב (שמות יט, ט): "וגם בק יאמינו

לעולם". ומאחר שיש לנו יסוד על מה להשען שוב "לא תעשינה ידיהם תשיה" (איוב ה, יב), 'ועלתה תקפץ פיה', ואי אפשר להם להפך האמת.

שורש השקר נמשך מתחילת הבריאה שהיה הכל אחד באמת

אך שרש אחיזת השקר הוא מבחינת הראשית של כל הדברים שבעולם, כי מחמת שבראשית שרש כל הדברים, שם הכל אחד בלי הבדל, נמצא, ששם אין הבדל כלל בין כסף ובדיל ונחשת וזהב. וכן בין מספר מאה לאחד וכו'. על-כן משם נשתלשל בכמה השתלשלות אחיזה להשקר, שיש לו כח להפך את הדברים לומר על בדיל שהוא כסף, ועל נחשת שהוא זהב, ועל מאה מאתים, וכיוצא בזה לאין קץ, כי הכל נמשך מחמת שבהשרש בראשיתם באמת אין הבדל ביניהם, כי שם הכל אחד, וזה עקר תכלית האמת, ומשם נשתלשל אחיזה להשקר להפך מהפך אל הפך, לומר על בדיל שהוא כסף וכו', אבל משם בעצמו עקר הכנעתו.

תכלית האמת הוא להכיר את השי"ת ע"י כל דבר בעולם

כי בודאי עקר האמת הוא התכלית, דהיינו לידע השרש והתכלית של כל הדברים, ששם הכל אחד בלי הבדל, שזה עקר תכלית האמת, דהיינו לידע שהשם יתברך ברא כל דבר, ולהכיר אותו יתברך על-ידי כל דבר שבעולם, כי בודאי מי שהוא מבין על כל מיני מתכות ועל כל הסחורות, ואי אפשר להטעותו בעסקי משא ומתן, כי יודע ומכיר בין כסף סגים לכסף צרוף. וכן בכל הסחורות בין רע לטוב. הנה אף-על-פי שהוא מבין גדול כל-כך בסחורות וחפצי הל, אף-על-פי-כן אם אינו מסתכל על התכלית

לעשות המִשָּׂא וּמִתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, כְּדִי שְׂיֻכַּל לְעֶסֶק בְּתוֹרָה וּלְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה. הִנֵּה אִישׁ כֵּזֶה בּוֹדֵאֵי רְחוֹק מְאַמֵּת.

**אם החכמה מרחקת אותו מהשי"ת אז אפי' אם
החכמה אמיתית הרי הוא שקר**

מִכָּל שָׁכֵן מִי שֶׁהוּא חָכֵם גָּדוֹל בְּחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, אֲפִלּוּ אִם מְשִׁיג כִּמְּה דְבָרִים לְאַמְתָּתָן כִּמוֹ שֶׁיֵּשׁ כִּמְּה חֻכְמוֹת שֶׁהִשְׁיִגוּ אֶמְתָּתָן, כְּגוֹן, חֻכְמַת הַהֲנַדְסָה וְהַמְסַפֵּר, אֶף-עַל-פִּי־כֵן אִם אֵינּוּ מִסְתַּכֵּל עַל הַתְּכֵלִית הָאַחֲרוֹן, מִכָּל שָׁכֵן אִם עַל-יְדֵי חֻכְמָתוֹ נִתְעָה וְנִבּוֹר מַחְכְּמָה לְחֻכְמָה עַד שֶׁבָּא לְיַדֵּי כְּפִירוֹת בְּהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, אוֹ בְּדָבָר אֶחָד מִתּוֹרַת מוֹשֶׁה בְּכֹתֵב וּבְעַל פֶּה. הִנֵּה אִישׁ כֵּזֶה לֹא דֵי שֶׁרְחוֹק מְאַמֵּת, כִּי-אִם הוּא עֹקֵר הַשֶּׁקֶר, כִּי מֵה יוֹעִיל לוֹ שְׂיֻדַּע שֶׁקֶרְקַע זֶה כֵּן וְכֵן אֶרְכָּה וְרַחֲבָה בְּאַמֵּת עַל-פִּי חֻכְמַת הַהֲנַדְסָה וְהַמְסַפֵּר, אוֹ כִּמְּה גְבֵה הַמְּגַדֵּל הַזֶּה וְכוּ', מֵאַחַר שֶׁאֵינּוּ מְאַמֵּן וְיֻדַּע מִי בָּרָא אוֹתוֹ, וְאֵינּוּ חוֹשֵׁב מַחְשְׁבוֹת וְאֵינּוּ מְשַׁתְּדֵל לְעַבֵּד בְּאַמֵּת אֶת מִי שֶׁבָּרָא אֶת הַקֶּרְקַע הַזֹּאת וְהַמְּגַדֵּל הַזֶּה עִם כָּל הַחֻכְמוֹת הַכְּלוּלִים בָּהֶם. וְחֻכְמָתוֹ וְדַעְתּוֹ הִיא שׁוֹבְבָתוֹ, כִּי עַל-יְדֵי חֻכְמָתוֹ דִּיקָא הוּא מִתְרַחֵק בְּיֹתֵר מֵעֵצָם הָאַמֵּת, שֶׁהוּא הִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְהַתּוֹרָה וְהַצְּדִיקִים הָאַמֵּתִיִּים וְהוּא מְטַעֵה וּמְרַמֶּה אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּחֻכְמוֹתָיו, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁחֻכְמוֹתָיו הֵם אֶמְתִּיִּים, שְׂיֻדַּע מוֹפְתֵי הַהֲנַדְסָה וְכִיּוֹצֵא לְאַמְתָּתָן, אֶף-עַל-פִּי־כֵן מֵאַחַר שֶׁמִּתְרַחֵק עַל-יְדֵי־זֶה מַחְכְּמָה הָאַמֵּתִיִּית, שֶׁהִיא תּוֹרַת מוֹשֶׁה בְּכֹתֵב וּבְעַל פֶּה, בּוֹדֵאֵי אֵין שֶׁקֶר וְטַעוֹת גְּרוּעַ מְזֵה, שֶׁמַּחְלִיף עוֹלָם עוֹמֵד בְּעוֹלָם עוֹבֵר.

וּבְאַמֵּת אֵינּוּ מְטַעֵה אֶת הָעוֹלָם כִּי-אִם אֶת עֵצָמוֹ, כִּי אַחֲרִיתוֹ עֲדֵי אֲבָד, כִּי סוּף כָּל סוּף יָשׁוּב אֶל הָעֶפֶר וּמֵאוּמָה לֹא יִשָּׂא בְּעַמְלוֹ מִכָּל חֻכְמוֹת כְּאֵלוֹ, אֲדַרְבָּא! יְהִי אַחֲרִיתוֹ לְהַכְרִית עַל-יְדֵי־זֶה דִּיקָא, מֵאַחַר שֶׁחֻטָּא וְהַחֲטִיא אֶת

הרבים בכפירות ובבלבולי אמונה על ידי חכמותיו דיקא. והוא דומה כמו מי שהוא חכם בגנבות בכמה תחבולות איך לפנס לתוך הבית הסגור ומקף בשומרים והוא עושה תחבולות בחכמות נפלאות עד שחותר וגונב אוצרות מבית המלך. נמצא, שהוא חכם גדול ומתפאר את עצמו בחכמתו לפני חבריו הגנבים כמה רב חילו וחכמתו לחתר ולגנב סגלות כאלו. ואחר כך תופסין אותו ומעניין אותו בכל מיני ענויים ותולין אותו על עץ וכל האוצרות חוזרין לבית המלך. וגם זה הגנב היה חכם אמת, שיִדע חכמות באמת איך לגנב מבית סגור מה שאנו אין אנו יודעים שום דרך לזה. ואף על פי כן לא הועיל לו חכמתו, אדרבא, על ידי זה דיקא ענו אותו בענויים משנים כל כך. וכן יש לזה משלים הרבה בלי שעור, יבינם המשכיל החפץ באמת מעצמו.

מי שיודע האמת בתמימות שהקב"ה ברא הכל בוודאי עדיף על החכם הכופר

על כן אין שום חכמה ותבונה ועצה לנגד ה', כמו שכתוב (ירמיה ח, ט): "הנה בדבר ה' מאסו וחכמת מה להם". ובודאי טוב יותר מי שהוא תם וישר מעודו ואינו מבין על שום סחורה, ולא על מיני מתכות, ואינו בקי בשום חכמה, אבל הוא עוסק בתורה ועבודה יומם ולילה, פי אף על פי שאינו יודע להבחין האמת בין כסף לבדיל, אבל הוא יודע האמת לאמתו שהכסף והבדיל שניהם ברא השם יתברך הבורא היחיד יתברך שמו, שעקר התכלית לעבדו באמת על פי התורה שבידינו. ועל זה נאמר (משלי כח, ו): "טוב רש הולך בתמו מעקש דרכים והוא עשיר", כי אף על פי שזה עשיר ובקי בכל הסחורות, אבל מאחר שהוא עקש דרכים, בודאי טוב רש ממנו, מאחר שהולך בתמו. וכמו שמצינו בצדיקים הראשונים שנמצאו בהם שלא היו מכירים אפלו בצורת מטבע, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסחים קד).

**כשמכוון לעבוד את השי"ת בכל דבר נתבטל השקר
בשרשו**

על־כֵּן עקר האַמַּת הוא התְּכָלִית, דְּהִינוּ שִׁיכְנוּן בְּכָל דְּבַר לְאַמְתָּתוּ, שִׁיזְכָּה לְעַבְדַּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵיזָה הַדְּבַר, וּבְכָל הַדְּבָרִים שְׂרוּצָה לִידַע בְּהֵם הָאֲמַת יְהִי כְּנִתּוּ בְּשָׁבִיל שְׂרַשׁ תְּכָלִית הָאֲמַת, שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהַתּוֹרָה וְהַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם עֵצֶם הָאֲמַת, וְעַל־יְדֵיזָה נִתְבַּטַּל הַשֶּׁקֶר, כִּי עֵקֶר אַחִיזַת הַשֶּׁקֶר הוּא מֵהֶרָאשִׁית וְהַתְּכָלִית, כִּי מִחֲמַת שְׁבִהֶרָאשִׁית וְהַתְּכָלִית כָּל הַדְּבָרִים הֵם בְּאַחֲדוּת בְּלִי הַבְּדֵל, מִשֵּׁם נִשְׁתַּלְשַׁל אַחִיזָה לְהַשֶּׁקֶר שִׁישׁ לוֹ כֹּחַ לְהַפְךָ הָאֲמַת. וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵיזָה עֵקֶר הַכְּנַעַתוּ, בְּבַחֲיִנַת 'אֵין הַדִּין נְמוֹתָק אֲלָא בְּשִׂרְשׁוֹ'. כִּי מִי שֶׁמִּסְתַּפֵּל בְּכָל דְּבַר עַל עֵצֶם הָאֲמַת, אֵין יְכוּלִין לְהַטְעוֹתוֹ לְעוֹלָם, וְאַפְלוּ אִם לְפַעֲמִים מִטְעִין וּמְרַמִּין אוֹתוֹ, אֵינוּ נַחֲשָׁב בְּשֵׁם הַטְעָאָה כָּלֵל, אֲדַרְבָּא, הַשֶּׁקֶרן וְהַמְטַעָה הוּא מְטַעָה אֶת עֵצָמוֹ.

**אם כוונתו לעצם האמת, בוודאי השי"ת יעזרהו
להינצל מכל שקר**

כְּמוֹ לְמִשְׁלַל, כְּשֶׁהִסְטָרָא אַחְרָא וְהַבְעַל־דְּבַר מְקִים בְּעוֹלָם אֵיזָה צְבוּעַ וּמְפָרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר כְּדִי לְרַמּוֹת אֶת הַבְּרִיּוֹת, כְּדִי שִׁיפְלוּ עַל יְדוֹ לְמִכְמוֹרַת הַיִּצְרָה־הָרַע. הִנֵּה מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּאֲמַת לְאַמְתּוֹ אֵינוּ יְכוּל לְהַכְשִׁילוֹ, כִּי מִי שֶׁמִּתְקָרֵב אֲפְלוּ לְהַצְּבוּעַ וְהַשֶּׁקֶרן, אֲבָל כְּנִתּוֹ בְּאֲמַת כִּי טוּעָה אֶת עֵצָמוֹ וְסוֹבֵר שֶׁהוּא אִישׁ אֲמַת. וְאִם הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁאֵין רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַתְּקָרֵב אֵלָיו, לֹא הָיָה מִתְקָרֵב אֵלָיו, רַק שֶׁסוֹבֵר שֶׁרְצוֹן ה' שִׁיִּתְקָרֵב אֵלָיו, כִּי הוּא סוֹבֵר שֶׁהוּא אִישׁ צְדִיק תָּמִים בְּאֲמַת. הִנֵּה זֶה הָאִישׁ עוֹבֵד אֶת ה' בְּאֲמַת מֵאַחַר שֶׁכְּנִתּוֹ לְשָׁמַיִם. וּבּוֹדָאֵי מֵאַחַר שֶׁכְּנִתּוֹ לְשָׁמַיִם סוֹף סוֹף יַעֲזְרוּ

השם־יתברך, שִׁיתְגַּלְגֵּל לֹו הָאֱמֶת וַיִּפְרֹד מֵהַשְּׁקֶר וַיִּתְחַבֵּר לְהַצְדִּיק הָאֱמֶת וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה. שְׁבוּדָאֵי מִי שְׁמֹסְתַּפְּל תְּמִיד עַל שְׂרֵשׁ הָאֱמֶת שֶׁהוּא לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ וּלְתוֹרָתוֹ וְלַצְדִּיקִים אֲמִתִּיִּים הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם בְּאֱמֶת, שְׂזָה עֵקֶר הָאֱמֶת וְחוּץ מִזֶּה הַכֹּל שְׁקֶר. הִנֵּה מִי שְׁמֹסְתַּפְּל עַל הָאֱמֶת הַזֶּה בְּוִדָאֵי בְּסוּף יִזְכֶּה לְאֱמֶת וְאֶפְלוּ בְּעַת שְׁנִתְעָה, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּאִזָּה שְׁקֶר, אִינוּ נִעְנָשׁ עַל זֶה מֵאַחַר שְׁפֹנְתוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם, וּבִלְבַד שְׁלֹא יִטְעָה אֶת עַצְמוֹ, שִׁיאֲמֹר שְׁפֹנְתוֹ לְשָׁמַיִם וּבְאֱמֶת אִינוּ כֵּן. וְהַלֵּב יוֹדֵעַ אִם לְעֵקֶל אִם לְעֵקֶלֶקְלוֹת' (סְנֵהֲדָרִין כו.), כִּי בּוֹחֵן לְבוֹת הוּא יוֹדֵעַ הָאֱמֶת.

בכל ספק יחפש את נקודת האמת ויתפלל ע"ז ואח"כ ימסור כל תנועותיו להשי"ת

וְזֶה כָּלֵל גְּדוֹל וְעֵצָה נִפְלְאָה בְּעִבּוּדַת ה' לְכָל אָדָם שְׁבַעוּלָם מִגְּדוֹל וְעַד קָטָן בְּאִזָּה מְדֻרְגָה שֶׁהוּא, בְּפִרְט בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ, שֶׁהִתְגַּבֵּר הַשְּׁקֶר וּבִלְבַל אֶת הָעוֹלָם מְאֹד מְאֹד כְּמַעַט בְּלִי שְׁעוֹר. וְעֵקֶר הָעֵצָה נִגַּד הַשְּׁקֶר הוּא הָאֱמֶת, הִינוּ שְׁלֹא יִטְעָה הָאָדָם אֶת עַצְמוֹ, וּבְכָל דְּבַר שֶׁהוּא מְסַפֵּק בּוֹ וְאִינוּ יוֹדֵעַ הָאֱמֶת, יַחֲשֵׁב בְּלִבוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה רַק הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, וַיִּבְקֹשׁ מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ שִׁיִּזְכֶּה לְנִקְדַּת הָאֱמֶת, וְאַחֲרֵי כֵן יִמְסֹר כָּל תְּנוּעוֹתָיו לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, וְאִז אֵיךְ שִׁיּוֹלִיכֶהוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ כֵּן הוּא הָאֱמֶת. וְאֶפְלוּ אִם רוֹאֵה שֶׁעָשָׂה כֵּן כְּמָה פְּעָמִים וְעַדִּין לֹא זָכָה לְהָאֱמֶת, וְאֶפְלוּ אִם לְפַעְמִים נוֹדַע לוֹ אַחֲרֵי כֵן שֶׁטְעָה עַצְמוֹ בְּאִזָּה דְּבַר, אֶף־עַל־פִּי כֵן אִם הִיָּה כְּוִנְתּוֹ רְצוּיָה בְּאֱמֶת, נִחְשֵׁב הַכֹּל לְאֱמֶת, 'כִּי רַחֲמֵנָא לְבָא בְּעִי' (הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה אֶת הַלֵּב) (שֵׁם קו:). וְכִמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרִכוֹת ה:): 'וּבִלְבַד שְׁיִכּוֹן לְבוֹ לְשָׁמַיִם'. וְגַם מִי יוֹדֵעַ דְּרָכֵי ה' נִפְלְאוֹת תְּמִיִם דְּעִים, אוֹלֵי זֶה הוּא דְּרָכּוֹ וְהִלִּיכְתּוֹ לְהָאֱמֶת, שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לוֹ לְפִי מַעֲשָׂיו לְזִכּוֹת בְּהָאֱמֶת, כִּי־אִם עַל־פִּי

דַּרְכֵי אֱלֹהִים שֶׁעָבַר בָּהֶם, כִּי דַרְכָּיו יִתְבָּרַךְ נִפְלְאִים מֵאֲתָנוּ מְאֹד. וְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֵי אֶפְשֶׁר לְבָאֵר בְּפֶה וּבִכְתָּב, כִּי הֵם מֵהַדְּבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שְׁעוֹר. וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן הָאֱמֶת הוּא אֱמֶת וּמִי שֶׁחָפֵץ בְּאֱמֶת לְאֲמֹתוֹ וְאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ בְּוַדָּאִי סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְאֱמֶת.

בגלות האחרון מתגבר השקר בלי גבול בחי' לבן, ורק יעקב שהוא עצם האמת יכול לעמוד נגדו

וְכָל הַגְּלוּיֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת הָיוּ מִבְּחִינַת הַקְּלֻפּוֹת הַנִּצְחָזִין בְּמִ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה שִׁישׁ לָהֶם מִסֵּפֶר וְקֶץ. עַל־כֵּן הָיָה קֶץ וְזִמְנוֹ לְכָל הַגְּלוּיֹת, אֲבָל זֶה הַגְּלוּיֹת הָאֲחֵרוֹן נִסְתָּם קִצּוֹ וְהוּא קֶץ הַפְּלָאוֹת. כִּי מֵתַגְבֵּר, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, הַשֶּׁקֶר, שֶׁנִּצְחָזַח מִבְּחִינַת שְׁעַר הַחֲמֻשִּׁים שֶׁהוּא כְּמַעֲט בְּלִי גְבוּל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קְלֻפַּת עַמְלֶק שֶׁהוּא בְּחִינַת לְבֹן הָאֲרָמִי, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ "וַתַּחֲלֶף אֶת מִשְׁכַּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מִנִּים", שֶׁשָּׁקְשָׁה מְאֹד לַעֲמֹד עַל רְמָאוֹתָיו, שֶׁהוּא כְּמַעֲט בְּלִי קֶץ כִּי־אִם מִי שִׁישׁ לוֹ עֵצֶם הָאֱמֶת כְּמוֹ יַעֲקֹב אֲבִינוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִיכָה ז, ט): "תִּתֵּן אֱמֶת לַיעֲקֹב", שֶׁהוּא הָיָה יָכוֹל לִידַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִמּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בבא בתרא קכג): 'אֲחִיו אֲנִי בְּרֵמָאוֹת'. וְגַם יַעֲקֹב אָמַר, שָׂאֵם לֹא הָיָה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּעֶזְרוֹ לְעֶזְרוֹ לְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ הָיָה מָה שֶׁהָיָה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לֹא, מב): "לוּלִי אֱלֹקֵי אֲבֹרָהֶם וּפְחַד יִצְחָק הָיָה לִי" וְכוּ'.

הקב"ה הבטיח ליעקב אבינו שלא יעזוב אותנו בגלות האחרון

וְעַל־כֵּן יַעֲקֹב כְּשֶׁרָאָה מְלֶאכִי אֱלֹקִים עוֹלִים וְיורְדִים בְּסֶלֶם, אָז רָאָה כָּל הַמְּלֶכִיּוֹת הַמְּשֻׁתְּעֵבֵדִים בְּיִשְׂרָאֵל עוֹלִים וְיורְדִים. אֲבָל מְלָכוֹת אָדוּם, שֶׁהוּא הַגְּלוּיֹת הַזֶּה, רָאָה עוֹלָה וְלֹא יורְד (כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּמְדָּרָשׁ, עֵין בְּרֵאשִׁית רַבָּה סח, יד),

כי אפלו יעקב שהוא עצם האמת לא היה יכל לעמוד על הדבר, איך יהיה אפשר לצאת מזה הגלות לבטל רבוי השקר והרמאות וכו' המתפשט עכשיו, עד שהשם יתברך הבטיחו (בראשית כח, טו): "והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלה, כי לא אעזבך", שמרמז עד הקץ האחרון שהשם יתברך לא יעזב אותנו לעולם. כמו שכתוב (שמואל א' יב, כב): "כי לא יטש ה' את עמו" וכו'. והבן הדברים היטב, אם תרצה.

זוה צא ולמד מה בקש לבן הארמי לעשות ליעקב אבינו שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ולבן בקש וכו' (הגדה של פסח). 'פרעה' בחינת מ"ט שערי טמאה, ולבן בחינת הקלפה שכנגד לבן העליון, בחינת שער החמשים, שרמאותו ושקרותו כמעט אין קץ, בחינת "ותחלף את משכרתי עשרת מונים" וכו' (בראשית לא, מא). ועל כן בשבועות שהוא יום החמשים, בחינת שער החמשים דקדושה, שממש נמשך כח להכניע ולשבר גם הקלפות ושקרים אלו, על כן אז הוא זמן הבאת בכורים, כי שבועות נקרא בתורה 'יום הבכורים', כי בשעת הבאת הבכורים מזכירין מעשה לבן, כמו שכתוב בודוי בכורים (דברים כו, ה): "וענית ואמרת לפני ה' אלקיך ארמי אבד אבי" וכו', כי בשבועות ביום החמשים נמשך כח להכניע ולבטל אותו. ועל כן פרעה לא גזר אלא על הזכרים, כי שם יש קץ וגבול לרשעותו, אבל לבן בקש לעקר את הכל חס ושלום, כי שם כמעט אין קץ וגבול לרמאותו ושקרותו. אבל בכח קבלת התורה בשבועות שהוא יום החמשים מכניעין ומבטלין גם אותו.

פניני נועם

**כל הדברים הגשמיים המוצבים ארצה
יש להם שורש שמגיע עד השמים**

סֶלֶם מִצַּב אֶרֶצָה וְרֵאשׁוּ מוֹגִיעַ הַשְּׁמַיִמָה (בראשית כח, יב).

וְעַל־כֵּן רָאָה שָׁם סֶלֶם מִצַּב אֶרֶצָה וְרֵאשׁוּ מוֹגִיעַ הַשְּׁמַיִמָה, הִינּוּ שְׂרָאָה שֶׁהָאָדָם וְכָל הַתְּלוּי בּוֹ וְנִלְוָה אֵלָיו הַכֹּל בְּבַחֲיַנַּת סֶלֶם מִצַּב אֶרֶצָה וְרֵאשׁוּ מוֹגִיעַ הַשְּׁמַיִמָה, כִּי כָּל דְּבַר יֵשׁ לוֹ שָׂרֵשׁ לְמוֹעֵלָה, וְאִתְּעַל־פִּי שֶׁבְּכָאֵן הַדְּבַר מִצַּב אֶרֶצָה, כִּי מְלַבֵּשׁ בְּאַרְצֵיּוֹת וְנִשְׁמֵיּוֹת, אֲכָל רֵאשׁוּ מוֹגִיעַ הַשְּׁמַיִמָה, כִּי יֵשׁ בּוֹ חֻכְמָה וְשִׁבְלֵי שְׁחֹא בְּחֵינַת רֵאשׁ שְׁמוֹנִיעַ עַד לַשְּׁמַיִם לְמוֹעֵלָה לְמוֹעֵלָה, וְצָרִיכִין לְקַשֵּׁר הַכֹּל לְשָׂרֵשׁוֹ. וְעַל־כֵּן הִבְטַח אֵן עַל הַשְּׁמִירָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (כח, טו): וְהָיָה אֲנֹכִי עִמָּךְ וְשָׁמְרֵתִיךָ, כִּי שָׁם עַקֵּר הַשְּׁמִירָה כְּשֶׁצָּרִיכִין לְקַשֵּׁר הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת.

(ליקוטי הלכות הל' פיקדון הל' ד')

